USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

navrhovatele: **Česká republika na 1. místě!**
sídlem Jankovcova 1535/2a, 170 00 Praha 7
jednající volební zmocněnkyní Evou Ž.
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Miroslavem Pindešem, Ph.D.
sídlem Zámecká 550, 685 01 Bučovice

za účasti: **1) Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 1191/40a, 779 00 Olomouc

2) Stačilo!
jednající volebním zmocněncem Ing. Miroslavem M.
adresa pro doručování xxx

o návrhu na zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 15. 8. 2025, č. j. KUOK 92892/2025, o registraci kandidátní listiny politického hnutí Stačilo! pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 3. a 4. října 2025,

takto:

I. Návrh **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Krajský úřad Olomouckého kraje (dále „registrační úřad“) v záhlaví označeným rozhodnutím zaregistroval kandidátní listinu politického hnutí Stačilo! pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 3. a 4. 10. 2025.

II. Návrh a vyjádření účastníků

2. Navrhovatel se domáhal, aby krajský soud rozhodl o zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Stačilo!. Namítl, že napadená registrace je v rozporu se zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách (dále jen „zákon o volbách“), neboť kandidátní listina byla formálně podána a registrována jako kandidátní listina politického hnutí Stačilo!, přestože ve skutečnosti se jedná o společnou kandidátní listinu KSČM, ČSNS, SD-SN a SOCDEM. Faktická povaha uskupení Stačilo! tvořeného uvedenými politickými subjekty naplňuje všechny znaky koalice čtyř politických subjektů ve smyslu ustanovení § 31 odst. 1 zákona o volbách. Kandidátní listina tak měla být podána jako koaliční a podléhat uzavírací klauzuli 11 % z celkového počtu platných hlasů.

3. S odkazem na Memorandum Stačilo! z 15. 1. 2025 a veřejné mediální zdroje navrhovatel poukázal na skutečnost, že uskupení Stačilo! vzniklo na základě trojstranného memoranda o spolupráci KSČM, ČSNS a SD-SN v evropských a krajských volbách v roce 2024, přičemž Stačilo! nerozhoduje jako samostatné politické hnutí, nýbrž rozhodují grémia a další orgány uvedených začleněných politických subjektů, které následně dosazují do Stačilo! své členy, aby tito

kandidovali společně ve skryté koalici. Memorandum v podstatě supluje koaliční smlouvu, neboť politické hnutí Stačilo! nemá vlastní rozhodovací možnost o kandidátní listině a kandidátní listina Stačilo! nebyla sestavována jako kandidátní listina politického hnutí, nýbrž jako kandidátní listina zapojených stran. Dalším důkazem uvedeného je rovněž právo veta o přistoupení dalšího člena na kandidátní listinu zakotvené v memorandu. Politická strana SOCDEM následně 25. 6. 2025 vyzvala politické hnutí Stačilo! ke společnému postupu, „aby nedošlo ke ztrátám levice“, pročež následně došlo k podpisu Memoranda o spolupráci mezi hnutím Stačilo! a SOCDEM.

4. Navrhovatel dále namítl, že memoranda uzavřená mezi zapojenými politickými stranami obsahují znaky koaliční dohody (společné orgány rozhodující o kandidátech, mechanismus vetování, společný volební program a deklaraci ustavení společného poslaneckého klubu), z čehož plyne, že Stačilo! naplňuje všechny znaky volební koalice dle zákona. Ze strany jmenovaných subjektů tak dochází k obcházení volebního kvóra stanoveného § 49 zákona o volbách, neboť politickému hnutí Stačilo! postačí k úspěchu ve volbách překonání 5% hranice, zatímco faktická koalice čtyř politických subjektů by musela usilovat o překonání 11% hranice. Takové jednání je v přímém rozporu s čl. 22 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje rovnost a svobodnou soutěž politických sil. Veřejná prezentace Stačilo! při současné registraci kandidátní listiny výlučně pod názvem Stačilo! je způsobilá uvést voliče v omyl a popřít účel volební legislativy, která má zamezit zneužití spojených kandidatur k obcházení přísnějších kvór pro koalice.

5. Registrační úřad navrhl, aby soud návrh jako nedůvodný zamítl. Kandidátní listina Stačilo! byla podána v zákonné lhůtě zmocněncem tohoto hnutí a při jejím přezkumu úřad ověřil údaje dostupné v registru obyvatel a rejstříku politických stran a hnutí a dospěl k závěru, že tato byla podána v souladu s § 31 zákona o volbách a splňuje náležitosti podle § 32 téhož zákona. Registrační řízení podle registračního úřadu nezahrnuje zkoumání mediálních výstupů, sociálních sítí ani deklarací o spolupráci mezi politickými subjekty.

6. Stačilo! primárně navrhlo, aby soud návrh odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jako podaný osobou zjevně neoprávněnou, neboť tato nepodala návrh sama ani prostřednictvím volebního zmocněnce ve smyslu § 32 odst. 5 zákona o volbách do Parlamentu, nýbrž prostřednictvím advokáta, jemuž udělili plnou moc členové statutárního orgánu navrhovatelky a nikoli její volební zmocněnec. Případný řádný nový návrh by pak byl podle Stačilo! ve smyslu § 97a odst. 4 zákona o volbách do Parlamentu opožděný. Pokud by soud návrh neodmítl, měl by jej podle Stačilo! jako nedůvodný zamítnout, neboť je jen snahou navrhovatelky přenést politický boj do soudní roviny. Litera § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu vychází z formálního pojetí volební koalice, Stačilo! splnilo všechny požadavky zákona, a tudíž byly jeho kandidátní listiny ve všech 14 volebních krajích registrovány. Stačilo! není skrytou koalicí, nýbrž registrovaným politickým hnutím, které má orgány a členskou základnu.

III. Posouzení věci krajským soudem

Podmínky řízení

7. Navrhovatel je podle § 89 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a § 86 zákona o volbách oprávněn domáhat se soudní ochrany proti registraci kandidátní listiny Stačilo! pro volby, neboť je politickou stranou, která podala kandidátní listinu pro tyto volby. Návrh byl podán ve lhůtě dle § 86 zákona o volbách, neboť rozhodnutí o registraci kandidátní listiny Stačilo! bylo doručeno ve smyslu § 33 odst. 4 zákona o volbách dne 18. 8. 2025 (bylo zveřejněno na úřední desce registračního úřadu dne 15. 8. 2025) a návrh byl u soudu podán dne 20. 8. 2025. Soud o návrhu rozhodl bez nařízení jednání (§ 89 odst. 5 poslední věta s. ř. s.).

8. K námitce nedostatku plné moci navrhovatele soud uvádí, že podle § 35 odst. 2 zákona o volbách má navrhovatel činit úkony ve volebních věcech prostřednictvím volebního zmocněnce. Jelikož advokát navrhovatele skutečně původně předložil plnou moc vystavenou předsedou navrhovatele, nikoliv jeho volebním zmocněncem, vyzval předseda senátu navrhovatele podle

§ 37 odst. 5 za použití § 93 s. ř. s. k předložení plné moci udělené volebním zmocněncem, neboť nedostatek plné moci je nedostatkem podmínky řízení, který lze odstranit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2017, č. j. Vol 65/2017-24, či ze dne 22. 6. 2010, č. j. Vol 31/2010-7). Na základě této výzvy navrhovatel předložil novou plnou moc svého advokáta, která již byla podepsána volebním zmocněncem, čímž byl nedostatek zhojen.

Posouzení věci samé

9. Mezi účastníky je nesporné, že registračním úřadem zaregistrovaná kandidátní listina Stačilo! není označena jako koaliční a je v ní uvedeno, že všechny kandidáty navrhlo hnutí Stačilo! V kandidátní listině Stačilo! je uvedeno 23 kandidátů, z nichž 1 je členem Stačilo!, 10 členy KSČM, 2 členy SOCDEM, 1 členem ČSNS, 2 členy Moravanů a 7 kandidátů je bez politické příslušnosti. Stačilo! také doložilo prohlášení jednotlivých kandidátů, že souhlasí se svou kandidaturou a nedali souhlas k uvedení na jiné kandidátní listině, jakož i doklad o zaplacení příspěvku na volební náklady.

10. Krajskému soudu je známo, že navrhovatelka brojila proti registraci kandidátních listin Stačilo! prakticky ve všech volebních krajích v ČR. Seznámil se proto i s (výlučně zamítavými) usneseními těch soudů, které je již na svých úředních deskách zveřejnily. S ohledem na skutečnost, že se krajský soud bezezbytku ztotožňuje s argumentací obsaženou zejména v usneseních Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 9. 2025, č. j. 24 A 1/2025-44 a Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 9. 2025, č. j. 30 A 51/2025-208, tuto si osvojuje a v zásadě přebírá.

11. S ohledem na panující spor mezi účastníky o rozsahu kompetencí a úkolů registračního úřadu při rozhodování o registraci kandidátních listin podle § 33 zákona o volbách, odkazuje krajský soud na usnesení ze dne 3. 5. 2024, č. j. Vol 2/2024-75, v němž NSS uvedl, že smyslem a účelem registračního řízení je přezkoumat formální náležitosti dané kandidátní listiny, a proto i soud v případném navazujícím soudním řízení přezkoumává primárně tyto otázky, čemuž odpovídají zákonné parametry řízení spočívající ve velmi krátkých lhůtách pro podání soudu, rozhodování bez jednání a s tím související omezený prostor pro dokazování. Zrušení rozhodnutí o registraci z důvodu nesplnění náležitosti kandidátní listiny po jejím materiálním posouzení označil NSS za „velmi vážný zásah do ústavně garantovaného pasivního i aktivního volebního práva“ a připustil jen ve výjimečných případech, přičemž takovou výjimečnou situaci NSS v jím posuzovaném případě zaměnitelnosti názvu politického subjektu neshledal. Krajský soud proto činí dílčí závěr, že registrační úřad nepochybil, pokud se při kontrole kandidátních listin nezabýval tím, zda se ve skutečnosti nejedná o řádně neoznačené kandidátní listiny koaliční, neboť krajským úřadům nenáleží pravomoc na základě materiálních hledisek přezkoumávat, zda registrovaná politická strana nebo hnutí není s ohledem na míru spolupráce či koordinace předvolební kampaně s jinou politickou stranou či hnutím a složení kandidátů na kandidátní listině „nepřiznanou koalicí“.

12. Předvolební spolupráce politických stran a vytváření volebních koalic bylo již v minulosti předmětem rozhodování soudů.

13. V nálezu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96 Ústavní soud k úpravě obsažené v předchozím volebním zákoně konstatoval: „*Je zřejmé, že zákonodárce neměl v úmyslu do vytváření koalic (veřejnoprávně) zasahovat. Pokud by takové otázky ovlivňovat chtěl, musel by volební koalici přesně definovat a také reglementovat mechanismus přezkoumávání (zřejmě soudního), zda politický subjekt je stranou či koalicí. Z toho lze dovodit, v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy ČR (zejména arg. „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno“), že za daného právního stavu jen sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Při nedostatku právní regulace vytváření koalic tedy může být relevantní jedině to, jakým způsobem subjekt své kandidátní listiny zaregistroval. Jistou podporu takovému závěru poskytuje sám zákon č. 247/1995 Sb. v ustanovení § 31 odst. 1, když ve výčtu subjektů oprávněných podávat kandidátní*

listiny pro volby se vedle politických stran uvádí i (bez dalšího) koalice. Utváření (volebních) koalic tak podléhá dohodě stran, která není nijak veřejnoprávně regulována, resp. zakázána. Zákon č. 247/1995 Sb. s takovým jednáním nespojuje žádné právní důsledky pro kandidující stranu. Není ani předepsáno, že na kandidátní listiny se zapisují pouze členové kandidující strany, je možné zapsat každou fyzickou osobu, která má pasivní volební právo (srov. zejména § 25 zákona č. 247/1995 Sb.). Vytvoření koalice je – za současné právní úpravy – volní akt, tj. projev vůle dvou či více politických stran či hnutí vytvořit (volební) koalici, jenž nepodléhá žádnému dalšímu schvalovacímu aktu či přezkumu státních orgánů."

14. Následně byl zákonem č. 204/2000 Sb., změněn § 31 odst. 1 zákona o volbách tak, že nyní (do 31. 12. 2025) zní: „*Za kandidátní listinu podanou koalicí se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název.*"

15. Jelikož cílem uvedené novely bylo „*jednoznačně přímo v zákoně vymezit, co se rozumí pojmem ‚koalice'*" (viz důvodová zpráva k bodu 45 zákona č. 204/2000 Sb., sněmovní tisk č. 585/0, volební období 1998/2002), je třeba konstatovat, že zákonodárce, při vědomí citovaných závěrů Ústavního soudu, nepřistoupil k definování koalice materiálními znaky, jejichž naplnění by bylo následně předmětem přezkumu v procesu registrace příslušným registračním úřadem a poté případně příslušným soudem. Naopak prostřednictvím definice koaliční kandidátní listiny výslovně stanovil, že se za koalici považuje uskupení politických stran či hnutí společně kandidujících ve volbách, které se na kandidátní listině jako koaliční jednoznačně označí s uvedením členů a názvu koalice. Ačkoli tedy byly závěry Ústavního soudu přijaty při posuzování odlišných skutkových okolností, jsou podle krajského soudu i nadále použitelné.

16. Výkladem novelizovaného ustanovení se pak zabýval NSS v odst. 20 až 26 usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24. Ač se nejednalo o věc zcela shodnou, skutkový základ byl obdobný – tamní navrhovatel argumentoval tím, že kandidátní listina podaná stranou TOP 09 nebyla označena jako koaliční, ale šlo o obcházení zákona a „skrytou koalici", neboť TOP 09 byla podporována Liberálně ekologickou stranou a Korunou Českou. Podle prohlášení podporovatelů strana TOP 09 navíc zapracovala jejich volební požadavky do svého volebního programu a šlo tak nikoliv o volební program strany TOP 09, ale všech složek tvořících tuto skrytou koalici. NSS však argumentaci o „skryté koalici" nepřisvědčil, nýbrž zaujal stanovisko, že „*v případě pojmu „kandidátní listina podaná koalicí" není důvodu se odchylovat od doslovného jazykového výkladu, které by měl být pravidlem při interpretaci právní normy* (…) *Naopak úvahy stěžovatele o „skryté koalici" působí matoucím dojmem a jejich připuštění by do volebního procesu vneslo nejistotu a řadu sporů, včetně sporů soudních*".

17. NSS označil za nutné, aby bylo pro voliče na základě co nejjednoznačnějších kritérií možno určit, zda jde o koalici či samostatně kandidující politickou stranu či hnutí tak, aby si volič mohl již v průběhu volební kampaně a při samotných volbách vytvořit jasnou představu o tom, jakou podporu hlasů kandidující subjekt pro zisk mandátu potřebuje, neboť jde o jedno z hledisek, které část voličů může brát v potaz při svém rozhodování. Podání koaliční kandidátní listiny je podle NSS společným úkonem dvou či více politických stran či hnutí, přičemž vytvoření takové koalice vychází z dohody na úrovni stran či hnutí, která se odrazí v podání kandidátní listiny označené jako koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí.

18. Z uvedeného je podle krajského soudu zřejmé, že NSS uplatnil při výkladu § 31 odst. 1 zákona o volbách výlučně formální hledisko a vyloučil jakoukoliv formu koalice v materiálním smyslu.

19. V posuzované věci pak krajský soud nevidí žádný důvod, proč se od tohoto závěru NSS odchýlit. Ve volebním procesu je podstatné, aby byla pravidla byla jasná, co nejjednodušší a srozumitelná voličům tak, aby volič si mohl učinit závěr, koho a za jakých podmínek volí. Stejně tak je žádoucí, aby pravidla byla jasná a srozumitelná pro kandidující subjekty. Jazykové znění posuzované úpravy takto jasné pravidlo poskytuje, a tudíž je třeba se jej přidržet.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Chrudinová.

20. Shodně s výše uvedenými krajskými soudy přitom i zdejší soud činí uvedený závěr s vědomím, že do značné míry vyprazdňuje úpravu tzv. aditivní uzavírací klauzule obsaženou v § 49 odst. 1 a 2 zákona o volbách, neboť umožňuje volebním stranám, které fakticky mají povahu koalice, se relativně snadno vyhnout přísnějšímu režimu pro koalice jednoduše tím, že se jako koaliční neoznačí. Ani zdejší soud však nevidí prostor k tomu, aby svým výkladem tuto nedokonalost zákona odstranil a zcela souhlasí s Krajským soudem v Ostravě v tom, že absence jakékoli reakce zákonodárce na uvedené závěry NSS, jakož i budoucí úprava v § 28 odst. 2 zákona č. 88/2024 Sb., o správě voleb, svědčí pro závěr, že zákonodárce neměl a nemá v úmyslu podobné volební strategii zabránit, přestože by to nemělo být nijak obtížné.

21. Důvodnou soud nehledal ani námitku porušení svobodné soutěže politických sil. Ta by naopak byla podstatně narušena zásahem soudu, pokud by v rozporu se zněním zákona i jeho ustáleným výkladem nyní do zákona doplnil další podmínky účasti ve volbách a na základě toho přistoupil ke zrušení registrace kandidátní listiny Stačilo! a jeho vyloučení z voleb. Kterýkoliv kandidující subjekt mohl zvážit, zda je pro něj v rámci jeho volební strategie výhodné vzdát se vlastní kandidatury a podpořit jinou politickou stranu či hnutí, nebo vytvořit koalici se jinými stranami či kandidovat samostatně, se všemi důsledky, které ten který postup přináší. Všem politickým subjektům, které se volební soutěže účastní, je známo, že zde existují různé uzavírací klauzule pro zisk mandátů. Je na jejich rozhodnutí, jakou volební strategii i ve vztahu k těmto uzavíracím klauzulím zvolí; zdánlivá výhoda v nižším nutném procentním zisku hlasů nakonec výhodou ani být nemusí, neboť vzdání se vlastní kandidatury nevede vždy k automatickému přičtení hlasů voličů této strany jí podporovaného subjektu.

22. Narušena podle soudu nebyla ani transparentnost volebního procesu. Ve vztahu k voličům totiž postupuje Stačilo! v tomto ohledu zcela otevřeně, neboť nijak neskrývá podporu jiných stran ani jejich kandidáty. Volič tak nemůže být zmaten v tom, koho volí, neboť je zcela zřejmé, že volí hnutí Stačilo!, nikoliv koalici stran.

23. Soud přisvědčuje Stačilo!, že letitá volební praxe je napříč politickým spektrem protkána četnými případy, kdy politické strany a hnutí na svých kandidátních listinách uváděly ve volbách do Poslanecké sněmovny členy jiných politických stran, popřípadě kdy kandidující strany požívaly veřejné podpory od stran a hnutí, které se voleb samy přímo neúčastní (kromě případů vyjmenovaných Stačilo! v jeho vyjádření k návrhu, jež jsou snadno ověřitelné na webových stránkách volby.cz, potvrzuje uvedené i již citovaná judikatura či bod 94 nálezu Ústavního soudu 12. 12. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 11/17). V nejednom případě přitom tuto skutečnost provázela hlubší spolupráce mezi dotčenými stranami či hnutími v rovině finanční, programové a při vedení kampaně, přičemž navrhovatelkou akcentované nebývale nízké procento kandidátů Stačilo! na jeho kandidátních listinách podle krajského soudu nevyvrací závěr, že se jedná o pokračování praxe.

24. Zejména je však podstatné, že se ve všech těchto případech registrační orgány držely formálního pojetí koalice a nezabývaly se blíže otázkou, zda volební strana není materiálně koalicí, a že stejný přístup zvolil NSS v již citovaném usnesení Vol 57/2017. Pokud by tedy nyní krajský soud přistoupil k materiálnímu posouzení povahy kandidátky Stačilo!, postupoval by zcela překvapivě a v rozporu s dosavadní praxí. Ve shodě s Krajským soudem v Hradci Králové zdejší soud uvádí, že by v takovém případě musel nově definovat, jaká forma či intenzita předvolební spolupráce mezi různými politickými subjekty již svou povahou představuje koalici ve smyslu zákona o volbách, tj. vybírat z různých v úvahu připadajících politologických definic volební koalice a určovat, zda již v posuzovaném případě spolupráce mezi dotčenými subjekty kvalitativně dosáhla úrovně koalice, což mu nepřísluší, neboť by tím nepřípustně dotvářel zákon, k čemuž nejsou ani podle zdejšího soudu splněny podmínky shrnuté v navrhovatelkou citovaném nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 23/24. Navíc by tak soud činil bezprostředně

před nadcházejícími volbami, do kterých by tímto způsobem velmi citelně zasáhl, což je v přímém rozporu se zásadou minimalizace zásahů soudů do volebního procesu.

IV. Závěr a náklady řízení

25. Za právního stavu, kdy zákon o volbách umožňuje uvádět na kandidátních listinách členy jiných politických stran a výslovně stanoví, že za kandidátní listinu podanou koalicí se považuje kandidátní listina, kterou společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně jako koaliční označí, i nadále platí, že v souladu s čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy České republiky, sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Posuzovaná kandidátní listina Stačilo! nebyla označena jako koaliční, a tudíž registrační úřad postupoval v souladu se zákonem, když ji neposoudil jako (neúplnou či vadnou) kandidátní listinu koaliční. Proto soud návrh jako nedůvodný zamítl, aniž provedl účastníky označené důkazy, jež měly směřovat k prokázání či vyvrácení existence nepřiznané koalice, neboť za současné právní úpravy tato otázka nemůže být předmětem řízení podle § 89 s. ř. s.

26. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Olomouc 3. září 2025

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Chrudinová.